Súd:	Okresný súd Bánovce nad Bebravou
Spisová značka:	1P/176/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3212205123
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Juraj Valášek
ECLI:	ECLI:SK:OSBN:2016:3212205123.13

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bánovce nad Bebravou, sudcom JUDr. Jurajom Valáškom, vo veci starostlivosti súdu o M. C., nar. XX.XX.XXXX, t. č. už plnoletú, bytom Q., D. XX/X, XX XX K. B.., zast. do plnoletosti kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, pracovisko Bánovce nad Bebravou, dieťa rodičov, matky G. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., Al. D. M. et F., X E.XX-XXX L. Z., právne zastúpenej JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc. advokátom, so sídlom 821 01 Bratislava, Nezábudkova 22 a otca Z. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V., M. R. N. č. XXX/XX, t.č. bytom Ul. N. XXX/X, S. C., právne zastúpeného JUDr. Janou Ježíkovou, so sídlom 017 01 Považská Bystrica, Nám. A. Hlinku 29/34 o zvýšenie vyživovacej povinnosti, takto

r o z h o d o l :

I. Súd konanie v časti protinávrhu odporcu na zrušenie vyživovacej povinnosti z a s t a v u j e.

II. Súd z v y š u j e vyživovaciu povinnosť otca na mal. M. C., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 25.10.2012 do 31.12.2013 z doterajších 56,43 € na sumu 110 € mesačne.

III. Súd z v y š u j e vyživovaciu povinnosť otca na M. C., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 31.12.2013 do 31.12.2014 z doterajších 56,43 € na sumu 110 € mesačne.

IV. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 25.10.2012 do 30.12.2013 pre mal. M. C., nar. XX.XX.XXXX vo výške 758,62 € s a p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 50 € mesačne vždy k 15 - dňu toho ktorého mesiaca k rukám matky, počnúc 15 - dňom mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozhodnutia pod následkom straty výhody splátok.

V. Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 31.12.2013 do 31.12.2014 pre M. C., nar. XX.XX.XXXX vo výške 553,43 € s a p o v o ľ u j e otcovi splácať v splátkach po 30 € mesačne vždy k 15 - dňu toho ktorého mesiaca k rukám M. C., počnúc 15 - dňom mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozhodnutia pod následkom straty výhody splátok.

VI. Tým s a m e n í rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 4C/214/2002-31 zo dňa 21.12.2002, právoplatným dňa 08.01.2003.

VII. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

VIII. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateliek z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 25.10.2012 sa matka dieťaťa domáhala, aby súd zvýšil otcovi vyživovaciu povinnosť voči M. C., t.č. už plnoletej na sumu 150 € mesačne s účinnosťou od 25.10.2009 s

odôvodnením, že dcéra navštevuje strednú školu v S., náklady na oblečenie, stravu a na školu vzrástli. Matke pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti, s otcom neudržuje žiadny kontakt.

Otec dieťaťa súhlasil s čiastočným zvýšením, čo sa týka spätného dátumu vyživovacej povinnosti, s tým nesúhlasil.

Na nariadený termín pojednávania sa dostavili právni zástupcovia rodičov a M. C. a zástupca kolízneho opatrovníka. Rodičia a plnoletá M. C. sa nedostavili, súd pojednával v neprítomnosti rodičov a M. C. v súlade s § 101 ods. 2 Občianskym súdnym poriadkom (ďalej len " O. s. p.").

Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa, plnoletej M. C., oboznámil vyjadrenie kolízneho opatrovníka, návrh, rodný list, potvrdenie o návšteve školské zariadenia, potvrdenie o príjme otca, správu ÚPSVaR, správu bývalého zamestnávateľa, potvrdenie bývalého zamestnávateľa, správu Sociálnej poisťovne, podanie PZ navrhovateliek, vyjadrenie k návrhu odporca, doklady doložené otcom, obsah prílohovej obálky, potvrdenie zamestnávateľa otca, doklady doložené navrhovateľkou, správu bývalého zamestnávateľa otca, správu ÚPSVaR Považská Bystrica, potvrdenie o príjme manželky odporcu, doklady doložené odporcom, doklady doložené matkou, potvrdenie súčasného zamestnávateľa, potvrdenie o návšteve školy, výpisy z účtu, záznam - komunikácie navrhovateľky a odporcu, vyjadrenie M. C., vyjadrenie právneho zástupcu navrhovateľky, správu zamestnávateľa otca oznámenie o zmene adresy, pripojený spis 4C/214/2002 a ostatný spisový materiál a z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav veci:

M. C. sa narodila v manželstve rodičov, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k.4C/214/02-31 zo dňa 21.11.2002, právoplatného dňa 08.01.2003, rozvedené, na čas po rozvode, bola mal. M. zverená do výchovy a opatery matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné vo výške 1.700,-Sk (56,42 €) mesačne.

Matka dieťaťa k návrhu uviedla, že v čase podania návrhu, čo bolo po presťahovaní sa do S., bola nezamestnaná, žili z podpory rodičov jej druha, v čase podania návrhu bývali s druhom a dcérou v prenajatom byte, kde nájomné bolo vo výške 30 € mesačne, toto bolo hradené z podpory od rodičov, hradili plyn vo výške 30 €, elektrika vo výške 90-100 € mesačne, voda vo výške 20 € mesačne, strava troch osôb v domácnosti 120 € mesačne. Náklady na oblečenie dcéry v tom čase boli cca 40 € mesačne, na školské pomôcky bolo potrebných cca 30-40 € mesačne, knihy školské nad rámec školskej karty stáli cca 240 € ročne, dcéra mala zvýšené náklady z dôvodu nosenia okuliarov vo výške cca 200 - 250 € ročne. Náklady na mobilný telefón dcéry vo výške 25-30 € mesačne. Od kedy dcéra študuje boli zvýšené náklady spolu s cestovným vo výške cca 50-60 €, strava v školskej jedálni vo výške cca 40-50 € mesačne. V priebehu daného obdobia pracovala iba na denné práce, pár hodín. Od príchodu do S. nemala trvalý pracovný pomer až do januára roku 2013, počas tohto obdobia však bola na materskej, ktorá je v S. v trvaní pol roka. V súčasnosti má tri vyživovacie povinnosti. Na účet jej chodila suma vo výške cca 517 €, v tomto je už aj príspevok na stravu. V súčasnosti sú náklady trochu vyššie, vo vykurovacej sezóne platí cca 300 € za elektrinu za vykurovanie, presťahovali sa do väčšieho bytu. Presťahovali sa do väčšieho bytu z dôvodu, že pôvodný nepostačoval pokryť bytové požiadavky. Všetky náklady v domácnosti platí postupnými splátkami. Návrh nepodala v roku 2009, nakoľko sa jej narodili dvojičky, neskôr si návrh nepodala, nakoľko nevycestovala z S. a nevedela že si návrh môže podať poštou. Celé výživné od otca šetrila z dôvodu, ak by dcéra chcela študovať na vysokej škole. Poberá niečo ako štipendium, vo výške 30 € mesačne a poberala 15 € mesačne prídavok na dieťa - M., tento už nepoberá, nakoľko má 18 rokov.

Plnoletá M. C., k návrhu uviedla, že si hradí školský pas vo výške 20 € mesačne, stravné vo výške 45-50 € mesačne v školskej jedálni, hradí si mesačník. Všetky náklady hradí matka. Otec ju neprišiel navštíviť osobne, ale sú v kontakte cez facebook, telefonicky 4 krát do roka. Čo sa týka výživného, to chodí na slovenský účet. V súčasnosti nemá žiadne záujmy. Štúdium ešte neukončila, musí absolvovať prax, tá končí v septembri. Po skončení praxe si bude hľadať prácu.

Právny zástupca matky dieťaťa uviedol, že v roku 2013/2014 bola M. C. zapísaná v treťom ročníku štúdia, pričom po treťom ročníku štúdia nastupuje povinná prax, ktorej sa má zúčastňovať aj v súčasnosti. V priebehu konania právny zástupca matky navrhoval, aby časť žalobného návrhu predmetom ktorého je zvýšenie výživného na dieťa po ukončení povinnej školskej dochádzky vyčlenil na samostatné konanie aj z dôvodu, že by bolo potrebné navrhovateľku v tejto časti dopočuť nakoľko bola vypočutá v čase keď

dovŕšila plnoletosť avšak nemala ukončenú povinnú školskú dochádzku alebo alternatívne navrhuje, v tejto časti žalobný návrh zamietnuť. Za dátum ukončenia školskej dochádzky navrhoval určiť dátum 31.12.2014. Čo sa týka žalobného návrhu o zvýšenie výživného k navrhovateľke v časti do dátumu 31.12.2014, má za to, že v tejto časti nie je žalobný návrh sporný, v uvedenom rozsahu je dôvodný čo vyplynulo z doterajšieho priebehu konania a preto navrhuje, aby súd v tejto časti žalobného návrhu v upravenom znení 30.09.2015 vyhovel.

Otec dieťaťa k návrhu uviedol, že s odsťahovaním dcéry nesúhlasil, súhlasil iba s jej odchodom na dva mesiace. Rozhodol sa dcérin pobyt v S. nechať tak, aby jej týmto neubližoval. Dcéra vie, že môže prísť kedykoľvek k nemu, môže prísť aj natrvalo, bol jej ochotný hradiť letenku, komunikácia s dcérou je slabšia, pýtal sa jej, či niečo nad rámec vyživovacej povinnosti potrebuje, avšak ona mu nič neuviedla. Čo sa týka nákladov matky, nesúhlasí s ňou uvádzanými nákladmi, tieto nie sú doložené, v rodinnom dome má celkové náklady na kúrenie a elektriku dokopy 110 € mesačne. Náklady na dopravu do zamestnania sú vo výške cca 150 € mesačne, spláca pôžičku vo výške 40 € mesačne, telefón + internet vo výške 30 €, svojej manželke dáva každý mesiac 450 €, v tom je strava, náklady domácnosti. Za každý mesiac zaplatil výživné na účet matky, matka je v Portugalsku a medzi nimi bola dohoda, že bude posielať na účet. Od dcéry mal vedomosť, že dcéra pracuje v S. v nejakej reštaurácii. Pôvodne tvrdila, že mala mať skúšky v septembri. Rozpory vidí jednak v nákladoch uvádzaných matkou a nákladoch vyplývajúcich z predložených dôkazov ako aj k rozporom vyplývajúcim priamo z výpovedí matky, kde jednak tvrdí, že celé výživné na dcéru odkladá na účet, a na druhej strane tvrdí, že jej chýbali peniaze na výživu maloletej.

Právny zástupca otca dieťaťa uviedol, že navrhuje celý návrh v časti ktorý podala matka aj sama M. C. po dovŕšení plnoletosti v celom rozsahu zamietnuť, nakoľko v konaní nebola žiadnym relevantným spôsobom preukázaná zmena pomerov, ktorú zákon vyžaduje ako zákonnú podmienku pre zvýšenie vyživovacej povinnosti. Má za to, že dôkazy ktoré boli predložené zo strany matky nie sú postačujúce o tom, že M. C. v súčasnosti študuje, nebola preukázaná ani tá skutočnosť, že sa zúčastňuje povinnej praxe. Otec si svoju vyživovaciu povinnosť vždy riadne a včas plnil, čo je preukázané listinným dôkazmi v spise, platil nad rámec výživného určeného súdnym rozhodnutím.

K zmene návrhu matky, ktorým má byť otec zaviazaný platiť zvýšené výživné vo výške 150 eur mesačne vopred od 25.10.2009 do ukončenia školskej dochádzky, právny zástupca uviedol, že súhlasí so zmeneným návrhom v časti pokiaľ sa žiada rozhodnutie, ktorým by bola vyživovacia povinnosť otca ukončená a navrhuje, aby bol týmto dátumom deň 31.12.2014 čo je nepochybne dátum kedy navrhovateľka už viacej ako 4 mesiace neplnila školskú dochádzku. S návrhom na zvýšenie výživného tri roky späť od podania návrhu nesúhlasí a nie je dôvod na určenie zameškaného výživného a na priznanie trov konania. Vzhľadom na informáciu, že M. sa pred dvomi mesiacmi odsťahovala z S., je nesporné že nechodí do školy, že nepripravuje sa na budúce povolanie. Otec dieťaťa súhlasí so zvýšením výživného od času podania návrhu do 31.12.2014 do sumy 80 eur mesačne. Právny zástupca otca považoval za nepreukázané naplnenie osobitných dôvodov na priznanie zvýšenia výživného spätne pred podaním návrhu. Tvrdenia matky dieťaťa, že nevedela o možnosti podať návrh poštou a tvrdenie, že sa jej medzičasom narodili dvojičky nemajú pre posúdenie relevantných dôvod žiadny význam. Osobitne poukazuje na to, že matka ako aj plnoletá navrhovateľka potvrdili, že výživné ktoré má spotrebný charakter nebolo zo strany matky použité na potreby dieťaťa a toto podľa jej nebolo vyplatené doteraz. O výške nazhromaždených prostriedkov nemá otec vedomosť, preto sa domnieva, že zvýšenie výživného na 150 eur mesačne nie je v žiadnom prípade dôvodné, náklady na výživu a výchovu dnes plnoletej M. C. neboli relevantným spôsobom preukázané a ona sama vo svojom výsluchu po nadobudnutí plnoletosti resp. ani v čase potom neprejavila vôľu, aby jej otec prispieval takýmto zvýšeným výživným aj napriek tomu otec súhlasí so zvýšením výživného aj keď vie, že tieto prostriedky nebudú spotrebované jeho dcérou v prípade, že by došlo k zvýšeniu výživného za obdobie od roku 2012 do konca roku 2014 žiada súd, aby povolil otcovi dieťaťa zaplatiť zameškané výživné v splátkach. Zdôraznil, aby v zmysle návrhu navrhovateľky rozhodol o povinnosti platiť výživné len do roku 2014 a v prípade že by to bolo možné a súd by pripustil protinávrh vzhľadom na to, že navrhovateľka je plnoletá, žiada, aby súd rozhodol o ukončení vyživovacej povinnosti k tomuto dátumu. Domnieva sa, že týmto spôsobom bude zabezpečená spravodlivá ochrana práv, jednak navrhovateľky a jednak otca dieťaťa, ktorý si už viac ako rok plní vyživovaciu povinnosť k svojej plnoletej a zamestnanej dcére. V prípade, že sa niekedy v budúcnosti preukáže, že jeho dcéra navštevuje nejaké školské zariadenia alebo sa sústavne pripravuje na budúce povolanie, je ochotný sa s dcérou na platení výživného dohodnúť.

V konečnom návrhu právny zástupca otca navrhoval zamietnuť návrh na zvýšenie výživného od 25.10.2009 do 25.10.2012, nakoľko zo žiadnych navrhovateľkou ani jej matkou produkovaných dôkazných prostriedkov nebol preukázaný a nepovažuje ho za dôvodný. Vo vzťahu k listine nachádzajúce sa na č. l. 172 až 174 ktorá má dokumentovať zvýšené náklady na výživu v tom čase už plnoletej navrhovateľky tieto v celom rozsahu popiera pre ich nejasnosť a neurčitosť a v tomto kontexte súhlasí len so zvýšením výživného maximálne do 80 eur od 25.10.2012 do 31.12.2014. V prípade, že by navrhovateľka navštevovala školu aj v roku 2014 a 2015 táto skutočnosť by nesporne vyplývala aj zo získaného potvrdenia ktoré sa nachádza na č. l. 355 originálu a na č. l. 392 s prekladom. Je nesporné, že navrhovateľka nie je odkázaná na výživu a na akékoľvek výživné od svojho otca. Sama mu opakovane uviedla, že si zarába a školu nechala tak, aj v tejto súvislosti je požiadavka na zrušenie výživného v tomto konaní dôvodná a spravodlivá, odporca nikdy nemal problém s tým, aby svojej dcére prispieval výživným ktoré nevyhnutne potrebuje. Vo vzťahu k predloženým čestným prehláseniam navrhovateľky a jej matky, ktoré sú datované 30.07.2014 a z obsahu vyplýva že pravdepodobne stará matka odovzdala spolu sumu 560 eur, toto je suma len za 10 mesiacov a teda nie je pravdivé tvrdenie, že by matka a v tomto čase maloletá a dnes plnoletá navrhovateľka, otcom poskytované výživné spotrebovala a aj v tomto smere nie je žiaden dôvod na jeho spätné zvyšovanie, návrh nebol preukázaný, tvrdenia navrhovateľky sú len vo všeobecnej rovine a žiada ho zamietnuť a zároveň žiadala zamietnuť požiadavku na priznanie trov konania.

Kolízny opatrovník ponechal rozhodnutie na zvážení súdu.

Zo správy zamestnávateľa otca dieťaťa zo dňa 7.1.2013 vyplýva, že v dobe od 02.11.2010 do 31.01.2011 bol otec zamestnaný v spol. O. S. spol.s.r.o. so sídlom C., kde dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok vo výške 438,29 €.

Zo správy zamestnávateľa otca dieťaťa zo dňa 15.01.2013 vyplýva, že otec mal. dieťaťa bol od 01.04.2006 do 12.11.2010 zamestnaný v spol. D. K. K. F., s.r.o. v C. H. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 502,97 €.

V dobe od 01.08.2011 do 31.10.2011 bol otec zamestnaný v spol. M. K., s.r.o. v S. C. s priemerným čistým mesačným príjmom 440,38 €.

Zo správy zamestnávateľa zo dňa 23.08.2013 vyplýva, že otec dieťaťa bol od 01/2012 do 08/2013 zamestnaný v spol. R. B. K., s.r.o. v C. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 622,03 €.
Zo správy Sociálnej poisťovne pobočka Topoľčany zo dňa 30.01.2013 vyplýva, že otec dieťaťa bol od 01.02.2011 do 04.04.2011 a od 24.06.2011 do 31.07.2011 poberateľom dávky v nezamestnanosti, (spolu vo výške 719,10 €).

Z vyčíslených výdavkov matkou dieťaťa na č.l. 120 zo dňa 16.087.2013 vyplýva, že tieto má matka v S. nasledovné:
· nájom - 30 €,
· plyn - 30 €,
· elektrina - 90-100 €,
· voda - 20 €,
· potraviny - 120 €,
· obuv a ošatenie - 200 €,
· na mal. M.:
· obuv - 3-4x ročne - 40 €,
· oblečenie - 200 € ročne,
· okuliare - 250-300 € ročne,
· cestovné do školy - 60 €,
· strava - 60-80 €,
· karta do školy - 30-40 €,
· školské pomôcky - 200-220 €,
· škola - 8-10 €
· mobilný telefón - 20-25 €.

Z potvrdenia na č .l. 198 zo dňa 03.10.2012 vyplýva, že M. C. bola zapísaná na štúdium v školskom roku 2012/2013 v 2. Ročníku v technickom masmédialnom kurze.

Z pracovnej zmluvy na dobu určitú zo dňa 06.12.2012 vyplýva, že matka dieťaťa uzatvorila na dobu určitú pracovnú zmluvu na dobu jedného roka od 01.01.2013 do 28.02.2014.

Z oznámenia Sociálnej poisťovne pobočka Topoľčany zo dňa 22.05.2014 vyplýva, že otec dieťaťa je registrovaný od 01.09.2013 u zamestnávateľa K. K., s.r.o. v T..

Z oznámenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica zo dňa 03.06.2014 vyplýva, že šetrením v domácnosti otca dieťaťa bolo zistené, že otec žije v rodinnom dome, ktorý je v osobnom vlastníctve manželky otca. V domácnosti žije otec so svojou manželkou a jej otcom. Náklady na domácnosť predstavujú sumu 200 € mesačne. Výdavky na osobnú potrebu otca predstavujú sumu 250 € spolu cestovným. Otec je zamestnaný v spol. K. s.r.o. v T., kde dosahuje priemerný zárobok 720 € mesačne. Otec je vlastníkom bytu v C. n. B., za ktorý platí nájom vo výške 200 € a pôžičku na byt vo výške 60 € mesačne. Ostatné pôžičky otca predstavujú sumu 100 €.

Z potvrdenia o výške príjmu manželky otca, pani Z. C. vyplýva, že manželka otca je zamestnaná od 03.01.2012 do 30.04.2012 v spol. V. BT, spol. s.r.o. v C. s priemerným čistým mesačným príjmom 257,78 € za rok 2013.

Z dokladov predložených otcom dieťaťa na č. l. 267 až 286 vyplývajú výdavky otca na bývanie: úhrada za byt - 105,05 € v roku 2013, poplatok za odpad - 71,17 €, vodné a stočné - 32,72 €, poistenie domácnosti - 76,18 €.

Z potvrdenia zamestnávateľa otca dieťaťa zo dňa 08.04.2015 vyplýva, že otec dieťaťa je zamestnaný v spol. K. so sídlom v T., kde za mesiace 02/2015 dosahoval čistý príjem 770,29 € a za 03/2015 príjem vo výške 574,11 €, práceneschopný bol od 16.03.2015 do 23.03.2015, náhradu za mzdu mal vyplatenú vo výške 124,51 €.

Z potvrdenia zamestnávateľa otca dieťaťa zo dňa 03.11.2015 vyplýva, že otec dieťaťa v spol. K. so sídlom v T., za obdobie od 06/2015 až 09/2015 dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 773,77 €.

Z potvrdenia Ministerstva školstva na č. l. 393 vyplýva, že M. C. v školskom roku 2013/2014 bola zapísaná v 3. Ročníku triedy L v X.

Z výpisov z účtov na č. l. 414 až 427 spisu predloženými právnym zástupcom matky dieťaťa, vyplýva prehľad platieb zasielaných otcom dieťaťa na účet za účelom úhrady výživného: 12/2014 - 57 €, 11/2014 - 57 €, 10/2014 - 57 €, 09/2014 - 57 €, 08/2014 - 100 €, 07/2014 - 100 €, 06/2014 - 56, 43 €, 05/2014 - 56,43 €, 04/2014 - 56,43 €, 03/2014 - 56, 43 €, 02/2014 - 56, 53 €, 01/2014 - 56,43 €.

Z čestného prehlásenia M. C. na č. l. 436 spisu zo dňa 18.08.2015 vyplýva, že sa jej nepodarilo zabezpečiť požadované prehlásenie zo školy, ktorú navštevovala. Po ukončení školy mala absolvovať postupové odborné skúšky, ktoré mala vykonať mimo miesta bydliska a nakoľko jej to finančné možnosti neumožnili, tak sa týchto skúšok nezúčastnila. Otec jej prispieva výživným 57 € mesačne, čo jej nepostačuje na výživu ani na základné životné potreby.

Z čestných prehlásení zo dňa 30.07.2014 na č. l. 467-468 spisu vyplýva, že M. C. prevzala dňa 30.07.2014 od starej matky M. K. sumu 438,58 €, čo predstavuje súdom určené výživné. Matka dieťaťa prevzala od starej matky M. K. sumu 564,30 €, čo je súdom určené výživné.

Podľa § 26 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1 - 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.
Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.
Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.
Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. l Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 77 ods. 2 Zákona o rodine práva na jednotlivé opakujúce sa plnenia výživného a ostatné práva na peňažné plnenia vyplývajúce z tohto zákona sa premlčujú.

Podľa § 78 ods. l Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne, ktoré sa počítajú odo dňa začatia konania, bez ohľadu na to, či konanie bolo začaté na návrh, alebo z úradnej povinnosti. Súd v týchto prípadoch nie je viazaný návrhom, sám musí určiť začiatok, kedy povinný prestal platiť výživné, alebo ho platil v obmedzenej miere. Pri určovaní výživného za minulé obdobie súd zisťuje, aké boli konkrétne schopnosti, možnosti, zárobkové pomery povinného, potreby dieťaťa, prihliada na už poskytnuté plnenia, poskytovanie bývania, osobnej starostlivosti a hodnotí aj ďalšie zákonné kritériá. Súd skúma existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Vyžaduje sa, aby oprávnená osoba - matka dieťaťa podávala návrh na určenie výživného bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné (s ich existenciou sa musí súd vyporiadať v odôvodnení rozsudku), účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu. Výnimočným dôvodom nebude uvádzaná neznalosť možnosti uplatňovať si výživné. Takýmto relevantným dôvodom by mohol byť zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok, konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie a pod.). Omeškanie, pokiaľ ide o podanie návrhu na určenie výživného, však nemusí byť veľké, môže ísť o jeden alebo niekoľko mesiacov z dôvodu, že oprávnená osoba nemohla predvídať, že povinný nebude platiť výživné, resp. sa spoliehala na prísľub dodatočného splnenia zo strany povinného, k čomu však nedošlo.

Pri dôvodoch hodných osobitného zreteľa platí taktiež procesná zásada, že dôkazné bremeno nezaťažuje len účastníkov konania, ale súd je povinný vykonať, pokiaľ ide o ich existenciu, aj dôkazy nenavrhnuté účastníkmi.

Zmena pomerov ako hmotnoprávny predpoklad podľa ustanovenia § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, môže spočívať na subjektívnych okolnostiach, ako aj v objektívnych okolnostiach - tzv. valorizačná klauzula, ktorá je závislá od ekonomickej situácie (inflácia, deflácia).

Súdna prax za právne významnú zmenu pomerov, ktorá má subjektívny charakter, považuje výraznú zmenu v nákladoch na životné potreby oprávneného dieťaťa v závislosti od jeho veku, vzdelávania,

jeho rôznych aktivít a kultúrnych potrieb, ako aj ďalšie konkrétne potreby maloletého, ktoré sú povinní uspokojovať jeho rodičia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

Pri posudzovaní pomerov povinného rodiča ďalej platí, že na jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, súd neprihliada, pretože výživné má pred takýmito výdavkami prednosť (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine).

Otec sa v priebehu konania protinávrhom domáhal zrušenia vyživovacej povinnosti voči plnoletej M. C., ktorá mu bola určená rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 4C/214/2002 zo dňa 21.11.2002. Z obsahu spisu taktiež vyplynulo, že odporkyňa ako oprávnená z vyživovacej povinnosti navrhovateľa má obvyklý pobyt v S.

Podľa článku 1 ods. 1 Nariadenia sa toto nariadenie vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

Podľa článku 3 Nariadenia (Korigendum z 18.05.2011), v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná:
a) súdu podľa miesta obvyklého pobytu odporcu, alebo
b) súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo
c) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo
d) súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Podľa článku 10 Nariadenia, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

Podľa § 103 ods. 1 O.s.p., kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Postup podľa § 104 ods. 1 prvá veta O.s.p. prichádza do úvahy vtedy, ak konanie vykazuje také vady, ktoré bránia tomu, aby súd mohol vo veci konať a vydať rozhodnutie vo veci samej. Bude to tak vždy, ak sa na súde uplatňuje vec, ktorá nepatrí do právomoci súdu.

Súd po vykonanom dokazovaní a najmä po oboznámení protinávrhu otca na zrušenie vyživovacej povinnosti voči plnoletej M. C. dospel k záveru, že nemá právomoc vec prejednať a rozhodnúť s poukazom na vyššie citované platné a účinné znenie čl. 3 Nariadenia a na to, že otec nevystupuje v prejednávanom prípade ako odporca, ale vystupuje v právnom postavení účastníka konania ako otec - navrhovateľ (v priebehu pojednávania dňa 19.01.2016 podal návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti), nie je možné odvodiť právomoc súdu Slovenskej republiky konať o jeho protinávrhu vo veci výživného od miesta obvyklého pobytu otca v zmysle čl. 3 písm. a) Nariadenia v platnom a účinnom znení. Súd vzhľadom na takto preukázané skutočnosti, konanie o protinávrhu otca na zrušenie výživného voči M. C. ako osoby oprávnenej, s miestom obvyklého pobytu vo S., zastavil, nakoľko nie je v zmysle Nariadenia daná právomoc súdu Slovenskej republiky konať o protinávrhu otca-navrhovateľa.

Súd sa v ďalšej časti zaoberal návrhom matky a plnoletej M. C. na zvýšenie výživného. Súd z výsluchu rodičov mal. dieťaťa, plnoletej M. a najmä z listinných dôkazov zistil, že návrh matky a plnoletej navrhovateľky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný.

Predchádzajúca úprava vyživovacej povinnosti otca k mal. M. vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp.zn. 4C/214/2012 zo dňa 21.11.2002, právoplatným dňa 8.1.2003, ktorým súd určil otcovi mal. dieťaťa výživné na M. vo výške 1.700,-Sk (56,42 €). V čase posledného rozhodovania

o výživnom boli obaja rodičia zamestnaní, matka dosahovala čistý priemerný mesačný príjem vo výške 5.932 Sk mesačne a otec vo výške 10.725,-Sk mesačne. Mal. M. mala v čase posledného rozhodovania o výživnom 7 rokov a bola žiačkou 1. Ročníka ZŠ v V..

Od úpravy výživného v roku 2002 a podstatne zmenili pomery na strane M., ktorá má v súčasnosti 21 rokov a ktorej životné náklady sú vyššie, a to najmä s jej štúdiom na strednej a vysokej škole v S.. Podľa vyčíslených nákladov matkou, tieto predstavovali na oblečenie dcéry 40 € mesačne, na školské pomôcky cca 30-40 € mesačne, knihy školské nad rámec školskej karty stáli cca 240 € ročne, cestovné 50-60 €, strava v školskej jedálni 40-50 € mesačne. M. nosila v tom čase okuliare, ktoré ju vyšli cca 200 - 250 € ročne. Matka dcére uhrádzala mobilný telefón 25-30 € mesačne. Matka dieťaťa po príchode do S. pracovala len na pár hodín až do januára 2013, v tomto období bola matka na materskej dovolenke a jej príjem bol vo výške cca 517 €, do plnoletosti M. poberala i prídavok na dieťa vo výške 15 € mesačne. Matke dieťaťa pribudli ďalšie dve vyživovacie povinnosti. V súčasnosti sa matke zvýšili náklady na bývanie, nakoľko sa rodina presťahovala do väčšieho bytu, za vykurovanie platí cca 300 €. Z vykonaných dôkazov vyplynulo, že M. v školskom roku 2013/2014 bola zapísaná v treťom ročníku štúdia v triede L. v odbore multimediálny technik, pričom po treťom ročníku štúdia mala nastúpiť na povinnú prax. Z Čestného prehlásenia M. C. na č. l. 436 spisu zo dňa 18.08.2015 je však zrejmé, že po skončení školy mala absolvovať postupové odborné skúšky, ktoré mala vykonať mimo svojho bydliska, avšak z finančných dôvodov sa týchto skúšok nezúčastnila. M. C. zároveň ostala v konaní nečinná, súdu nijakým spôsobom nepreukázala potvrdenie resp. prehlásenie zo školy, ktorú v danom období navštevovala. Na strane otca bolo zistené, že tento sa druhýkrát oženil a presťahoval sa do S. C.. Otcovi nepribudli ďalšie vyživovacie povinnosti. Náklady na dopravu do zamestnania má otec 150 € mesačne, spláca pôžičku 40 € mesačne, telefón a internet 30 €, svojej manželke dáva na náklady na domácnosť sumu 450 €. Zamestnaný je v spol. K. K., s.r.o. so sídlom v T., kde dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 773,77 €.

Potreby maloletého dieťaťa sú povinní uspokojovať obaja rodičia podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, pričom sa zohľadní ako plnenie vyživovacej povinnosti výkon osobnej starostlivosti o dieťa (§ 62 ods. 2 a 4 Zákona o rodine).

Uvedené skutkové zistenia o aktuálnych pomeroch účastníkov, ktoré súd porovnal s ich pomermi pri predchádzajúcej úprave výživného a skonštatoval, že došlo ku zmene pomerov na strane M. C., ktoré spočívajú vo významnom náraste jej životných nákladov, ktoré súvisia jednak s jej vekom (v čase podania návrhu na súd mala M. 17 rokov) a štúdiom na strednej škole a s tým spojených výdavkov. Súd pri svojom rozhodovaní predovšetkým vychádzal z toho, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Súd pri svojom rozhodovaní o zvýšení výživného prihliadol i k tej skutočnosti, že M. sa prakticky s otcom nestretáva, sú spolu v kontakte cez Facebook a niekoľkokrát do roka v telefonickom kontakte. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach otca dieťaťa prispievať na výživu M. zvýšeným výživným vo výške 110 € mesačne a to s účinnosťou od 25.10.2012 - teda od podania návrhu na súd do 31.12.2013, kedy M. nadobudla plnoletosť. S uvedeným počiatkom a koncom vyživovacej povinnosti súhlasili obaja rodičia prostredníctvom svojich právnych zástupcov.

Následne súd rozhodol o zvýšení výživného na M. na sumu 110 € mesačne od 31.12.2013 (t.j. od jej plnoletosti) do 31.12.2014, kedy vzhľadom jednak na vykonané dokazovanie, ale aj zhodné vyjadrenie účastníkov zvýšené náklady spojené so starostlivosťou o jej osobu aj vzhľadom na nepreukázanie existencie trvalej školskej dochádzky boli ukončené, Táto skutočnosť vyplynula mimochodom aj z jej čestného prehlásenia, v ktorom vyhlásila, že sa odbornej praxe nezúčastnila, pričom praktické skúšky sa mali uskutočniť v septembri 2014. Otec súhlasil so zvýšením výživného do 31.12.2014, pričom s uvedeným dátumom súhlasil i právny zástupca matky a M. C., ktorý stanovil ako za dátum ukončenia školskej dochádzky.

Podľa § 160 ods.1 O. s. p. ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Vzhľadom k tomu, že výživné bolo určené spätne od 25.10.2012 do 30.12.2013 súd vyčíslil výšku dlžného výživného zo strany otca dieťaťa vo výške 758,62 €. Sumu dlžného výživného sud určil

ako rozdiel zvýšenej vyživovacej povinnosti a pôvodnej vyživovacej povinnosti otca k M. za obdobie od podania návrhu matkou po koniec obdobia, ktoré bolo v čase rozhodovania súdu už zročné, t.j. 31.12.2013. Nakoľko súd rozhodol o nároku dňa 19.01.2016 (vzhľadom na splatnosť výživného stanovenú na 15. deň v mesiaci vopred) bol v čase rozhodovania zročné výživné za mesiac december. Dlžné výživné tak súd určoval za obdobie 14 mesiacov a to 10/2012 až 12/2013 a alikvotnú časť mesiaca 10/2012 (5/31 x 53,57 €), t.j. 749,98 € + 8,64 € = 758,62 €.

Nedoplatok na zameškanom výživnom povolil súd otcovi dieťaťa splácať s poukazom na § 160 ods. 1 O. s. p. v mesačných splátkach po 50 € k rukám matky dieťaťa popri bežnom výživnom pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

Ďalej súd určil zameškané výživné otca voči plnoletej M. C. za obdobie od 31.12.2013 do 31.12.2014 vo výške 553,43 €. Sumu dlžného výživného sud určil ako rozdiel zvýšenej vyživovacej povinnosti a pôvodnej vyživovacej povinnosti otca k M. za obdobie od plnoletosti do 31.12.2014 a to alikvotnú časť mesiaca december (jeden deň) 1/31 x 53,57 €, a rozdiel medzi priznaným a plateným výživným za rok 2014, keď otec platil 6 mesiacov po 56,43€, 2 mesiace po 100 € a 4 mesiace po 57 €. /6x 53,57 € (110 € - 56,43 €), 2 x 10 €, (110 € - 100 €), 4 x 53 €, (110 - 57 €), t.j. 1,72 € + 321,42 € + 20 € + 212 € =553,43.

Tento nedoplatok na zameškanom výživnom povolil súd otcovi dieťaťa splácať s poukazom na § 160 ods. 1 O. s. p. v mesačných splátkach po 30 € k rukám M. C. popri bežnom výživnom pod následkom straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

Vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, došlo ku zmene rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k.4C/214/2002-31 zo dňa 21.12.2002 v časti určenia výživného a vo zvyšujúcej časti ostalo predchádzajúce rozhodnutie nezmenené.

Vo zvyšnej časti návrhu, t.j. v časti od 25.10.2009 do 24.10.2012 súd návrh matky zamietol. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že matka dieťaťa si podala návrh na súd dňa 25.10.2012, ktorým žiadala určiť výživné vo výške 150 € mesačne spätne s účinnosťou od 25.10.2009. Súd nemal z výpovede matky dieťaťa ako ani z ostatných listinných dôkazov za preukázané, že by matke dieťaťa bránili vo včasnom uplatnení nároku na výživné dôvody osobitného zreteľa, ktoré zákonná úprava pre spätné priznanie výživného vyžaduje. Matka na pojednávaní uviedla, že návrh na zvýšenie výživného si nepodala z toho dôvodu, že nemala vedomosť o tom, že návrh mohla súdu doručiť aj cestou pošty a a že sa jej predtým narodili dvojičky. Výživné na maloleté dieťa je opakujúcim sa plnením, nie je účelom inštitútu výživného, aby sa platilo spätne. Rovnako súd za mietol návrh matky vo zvyšnej časti návrhu, t.j. v časti prevyšujúcej sumu 110 €, nakoľko je toho názoru, že takto určené výživné dostatočne zohľadňuje opodstatnené potreby M. a možnosti a schopnosti otca.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo sa začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Bánovce nad Bebravou.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak potrebný počet rovnopisov a príloh účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3, § 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že
a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 163 ods.2 O.s.p.,).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.)